

ἀπανωφάει τό, ἀμάρτ. ἀπανουφάει Ἡπ.

Ἐκ τοῦ ἐπιρρ. ἀπάνω καὶ τοῦ οὐσ. φαεῖ.

Πρόσθετον φαγητόν, ἐπιδόρπιον.

ἀπανώφλις τό, ἀμάρτ. ἰπανώφλιον Στερελλ. (Εὐρυταν.) ἰπανώφλι Κάρι.

Ἐκ τοῦ οὐσ. *ἐπανώφλιον.

Ἄνωφλιον, ὑπέρθυρον ἔνθ' ἀν.: Παροιμ. Ἀντί γὰρ σειοῦται τὰ ἰπανώφλια σειοῦται τὰ κατώφλια (ἐπὶ τοῦ ἀλόγως δυσφοροῦντος διὰ τὴν κατάστασιν αὐτοῦ καὶ παραπονουμένου πρὸς ἄλλους ἀληθῶς δυσπραγοῦντας) Κάρι. Συνών. καὶ ἀντίθ. ἰδ. ἐν λ. ἀνώφλι 1.

ἀπανωφούστανο τό, ἀμάρτ. ἀπανουφούστανον Θράκ. (Καλλίπ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιρρ. ἀπάνω καὶ τοῦ οὐσ. φουστάνι.

Ἐξωτερικὸν γυναικεῖον ἔνδυμα: Ἄσμ.

Κι ξισήκουσι τ' ἀπανουφούστανό της

κὶ φάνηκε τοῦ πονδασιτράγαλό της

ἀπανωφτέρι τό, Ἰων. (Ἐρυθρ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιρρ. ἀπάνω καὶ τοῦ οὐσ. φτερό.

Δεύτερον πτερόν: Ἄσμ.

Φάγε καὶ σύ, καλὸν πουλλίν, ἀπ' ἀντρεωμένου πλάτην, γὰρ θρέψης πῆχυν τὸ φτερόν, πῆχυν τ' ἀπανωφτέρι.

ἀπανωφύτεμα τό, ἀμάρτ. ἰπανουφύτιμα Στερελλ. (Αἰτωλ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιρρ. ἀπάνω καὶ τοῦ οὐσ. φύτεμα.

Συμπληρωματικὸν φύτευμα: Κάμαμι φύτιμα κὶ ἰπανουφύτιμα.

ἀπανώχωμα τό, Πελοπ. (Κλουτσινοχ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιρρ. ἀπάνω καὶ τοῦ οὐσ. χῶμα.

Τὸ ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας χῶμα: Ἐβρεξε καὶ πῆρε τὸ ἀπανώχωμα οὐλο.

ἀπανωχώνω Πελοπ. (Τρίκκ.) ἰπανωχώνω Πελοπ. (Κλουτσινοχ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιρρ. ἀπάνω καὶ τοῦ ρ. χώνω.

Ρίπτω ὀλίγον χῶμα περὶ τὸν κορμὸν δένδρου ἢ φυτοῦ ἔνθ' ἀν.: Ἐβγῆτ' εἰς τὴν λάκκα ἀπὸ τῆς βροχῆς ἢ τῶν δυνάμεων τῶν ἰπανωχῶσα Κλουτσινοχ.

ἀπανωχώρι τό, Κρήτ. ἰπανωχώρι Ἡπ. Μεγίστ. ἰπανουχώρι Ἡπ.

Ἐκ τοῦ ἐπιρρ. ἀπάνω καὶ τοῦ οὐσ. χωρίο.

1) Τὸ ἄνω μέρος ἢ ἡ ἐπάνω συνοικία χωρίου τινὸς ἔνθ' ἀν. 2) Κατὰ πληθ., τὰ εἰς τὸ ὑψηλότερον μέρος περιφερείας τινὸς χωρία Κρήτ. Μεγίστ.: Ἄσμ.

Τσαὶ τοὺς ἐμοιρολόγησαν χῶρες τσαὶ ἰπανωχώρια Μεγίστ.

Ἡ λ. καὶ ὡς τοπων. Ἡπ. Κεφαλλ. Κρήτ., ὑπὸ τὸν τύπ. δὲ Ἀπανωχώρι Πόντ. (Χαλδ.)

ἀπανωχωριανός ὁ, Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀπανωχώρι καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ιανός.

Ὁ κάτοικος τῶν ὀρεινῶν χωρίων.

ἀπανωχωρούσις ὁ, Χίος

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀπανωχώρι καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -οῦσις, περὶ ἧς ἰδ. ΓΧατζιδ. ἐν Ἀθηνᾶ 29 (1917) Λεξικογρ. Ἀρχ. 11 κέξ.

Ὁ κάτοικος τῆς βορείου Χίου. Συνών. ἀπανωμερούσις.

ἀπανωψάθι τό, Κύθηρ.

Ἐκ τοῦ ἐπιρρ. ἀπάνω καὶ τοῦ οὐσ. ψάθι.

Κατὰ πληθ., αἱ ἐκατέρωθεν δύο ἀνώτεροι πλευραὶ τοῦ σάγματος. Συνών. ἀπανωπαγίδα.

ἀπανώψιχο τό, ἀμάρτ. ἰπανώψ'χον Σάμ.

Ἐκ τοῦ ἐπιρρ. ἀπάνω καὶ τοῦ οὐσ. ψίχα.

Ἐκ τοῦ διανεμομένου ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἀντιδώρου τὸ προερχόμενον ἐκ τοῦ ἄνω μέρους τῆς προσφορᾶς, ὅπερ εἶναι οἰωνὸς δι' ἐκείνους εἰς τὸν ὅποιον θέλει τύχει ὅτι θὰ διέλθῃ τὸ ἔτος ὑγιές.

ἀπανώψυχο τό, ἰπανώψ'χον Σάμ.

Ἐκ τοῦ ἐπιρρ. ἀπάνω καὶ τοῦ οὐσ. ψυχή.

Τὸ κατὰ τὸν στόμαχον μέρος τοῦ σώματος: Νὰ πᾶς γὰρ τρεῖς τοῦ ἰπανώψ'χον τ' γὰρ γέν' καλά.

ἄπαξ ἐπίρρ. σύνθη. ἀπᾶξ Θράκ. (Τσανδ.) ἄπαξ Θράκ. (Κασταν.) Μακεδ. (Καστορ.) Πελοπ. (Βούρβουρ.) ἄπαξ Εὐβ. (Κονίστρ.) ἀπαξῆς (καὶ ἄπαξ) Θράκ. (Περίστασ.) Τὸ ἀρχ. ἐπίρρ. ἄπαξ.

1) Μίαν φορὰν Θράκ. (Περίστασ.): Ἀπαξ ἔφαγα κ' ἐπὶ γεν εἰς τὸ βρόχι μου (βρόχι = λάρυγξ). 2) Ἀφοῦ, μὲ καὶ σύνθη. Ἀπαξ ἦρθες, μεῖνε. Ἀπαξ τὸ ἔκαμες, δὲν πειράζει.

3) Διὰ μιᾶς Θράκ. (Περίστασ. Τσανδ.): Ἀπᾶξ με ἦρθε 'ς τὸ νοῦ μου Τσανδ. 4) Αἰφνης, ἀπροσδοκῆτως Θράκ. (Κασταν. Στέρν. κ. ἄ.) Μακεδ. (Καστορ.) Πελοπ. (Ἀρκαδ. Βούρβουρ.): Ἀπαξ πέθανε Θράκ. Ἡρῶν ἄπαξ Βούρβουρ. Ἀπαξ ἦρθαν κὶ μὴ βλουκκάραν Σάμ. Συνών. αἰφνης, ἀναπάντεχα, ἀναφαντῶς, ἀναχάμπαρα, ἀναχπάραχτα, ἄξαφνα, ἄξυπα, ἀπάξαφνα, ἀφνίδεια, ἀφόραχτα, ξαφνικά, ξάφνου.

ἀπάξαφνα ἐπίρρ. ἀμάρτ. ἰπαξάφνου Κῶς

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ ἐπιρρ. ἄξαφνα.

Ἀπαξ 4, ὁ ἰδ.: Παξάφνον ἀκούσανε μιλιῆς ποκάτω τους.

ἀπαξιμάδιστος ἐπίθ. Κρήτ. Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἀμάρτ. ἐπιθ. *παξιμαδιστός < παξιμαδιάζω.

Ὁ μὴ φρυγίς εἰς τὸν φοῦρνον, ἐπὶ ἄρτου ὁ ὁποῖος τεμαχίζεται καὶ εἰσάγεται ἐκ νέου εἰς τὸν φοῦρνον διὰ νὰ ξηρανθῇ καὶ γίνῃ παξιμάδιον ἔνθ' ἀν.: Κρύος ἦταν ὁ φοῦρνος καὶ πόμειναν ἀπαξιμάδια Ἀπύρανθ.

ἀπαπα ἐπιφών. Θεσσ. Κωνπλ. Πόντ. (Οἶν.) ἀπαπὰ Σάμ.

Λέξις πεποιημένη.

Ἡ λ. δηλοῖ ἔντονον ἄρνησιν, ἄ, ὅχι!

ἀπαπαγάλη ἐπίρρ. Μακεδ. (Ἀνασελ.)

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ ἐπιρρ. ἀπαγάλη.

Σιγὰ σιγὰ, ἡρέμα. Συνών. ἰδ. ἐν λ. ἀπαγάλη.

ἀπαπεκεῖθε ἐπίρρ. ἀμάρτ. ἀπαπ'κεῖθι Ἡπ. (Ζαγόρ.)

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ ἐπιρρ. ἀπεκεῖθε.

Εἰς τὸ ἐκεῖθεν μέρος: Πᾶν ἀπαπ'κεῖθι 'ς τοῦ χοιράφ'.

ἀπαπέξω ἐπίρρ. Κύπρ. ἀπαπ-πέξω Κύπρ. ἀπαπόξω Καπλ. (Ἀραβάν.) Κάρι. Κρήτ. (Σητ.) ἀποπόξω Κῶς Νάξ. ἀποπόξω Πελοπ. (Λακων.) ἀπουπόξω Νάξ. (Ἀπύρανθ.) ἀποπόξω Κάσ. ἀποπέξω Χίος ἀπαπέξω Πόντ. (Οφ.) ἰπαπ-πέξω Κύπρ. ἰποπόξω Κρήτ.

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ ἐπιρρ. ἀπέξω.

1) Ἀπὸ ἔξω, ἔξωθεν ἔνθ' ἀν.: Ἐέκοψεν ἀ τὸ σπῖτι μας κὶ οὐτ' ἀπουπόξω δὲ δερνᾷ Ἀπύρανθ. Ἀπαπόξω 'ς σὸ χωριό 'ναι (ἀπέξω ἀπὸ τὸ χ. εἶναι, δηλ. εἶναι ξένος) Ἀραβάν. || Φρ. Ἀπουπόξω βέλλα βέλλα κὶ ἀπουμέσα Κατσιβέλα (ἐπὶ τοῦ καλ-λωπιζομένου ἔξωτερικῶς χάριν ἐπιδείξεως ἐνῶ ἔσωτερικῶς εἶναι ρυπαρὸς. βέλλα=ὠραία, Κατσιβέλα=Γύφτισσα) Ἀπύρανθ. || Ἄσμ.

Μὰ σένα ἡ ἀγάπη σου μοιάζει μὲ τὴ φυλλάδα

πῶχει ἀπουπόξω τὴ θωριά καὶ μέσα τὴν πικράδα

